

5514

۵۰۰

۱

۱۳۲

بوستان کتاب

پنجم

www.ketab.ir

کریمی جهرمی، علی، ۱۳۲۰ -

سیمای قرآن در نهج البلاغه / علی کریمی جهرمی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۸.

۱۳۲ ص. - مؤسسه بوستان کتاب: ۲۴۰۰. کتاب‌های آیه‌الله کریمی جهرمی: (۱۹) قرآن: ۳۴۳.

علوم قرآن: ۲۰۲)

ISBN 978-964-09-2040-4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۱۳۱] - ۱۳۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.

چاپ قبلی: مدرسه حضرت آیه‌الله العظمی کلبایگانی، دارالقرآن الکریم، [۱۴۰۱ق. = ۱۳۵۹].

۱. علی بن ابی طالب علیه‌السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ق. - دیدگاه درباره قرآن.

۲. عیوب ابن ابی طالب علیه‌السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ق. - نهج البلاغه - جنبه‌های قرآنی.

الف. دست‌نویس‌ها اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان.

۲۹۷ / ۹۵۱۵

۳۸ / ۲۹

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۶۹۶۶۹۱

۱۳۹۸

کتاب‌های آیه‌الله کریمی جهرمی / ۱۱

موضوع: علوم قرآن: ۲۰۲ (قرآن: ۳۴۳)

گروه مخاطب: عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۲۴۰۰

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۲۴۳

سیمای قرآن در نهج البلاغه

ایه الله علی کریمی جهرمی

پوشش
۱۳۸۸

سیمای قرآن در نهج البلاغه

- نویسنده: آیه‌الله علی کریمی جهرمی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸ • شمارگان: ۵۰۰ • بها: ۱۸۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیکی این اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

♦ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفاپه)، ص پ ۹۱۷ / ۲۷۱۸۵، تلفن: ۲۱۵۵-۷، ۳۷۰۰ نمابر: ۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶

♦ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرسه ۲۰۰۰، عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)

♦ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و آینه، ک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸

♦ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲

♦ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

♦ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، جنب بازار، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۲۱۵۵ یا از طریق درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: z-mail:info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

یا قدردانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب و ویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار
- اصلاحات حروف نگاری: مهدیه قرباندوست و لیلا حاج‌اسماعیلی • صفحه‌آرایی: حسین محمدی و احمد مؤتمنی
- نمونه‌خوانی: سیدرضا هدایتی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منش
- مدیر گروه هنری و طراح جلد: مسعود نجابتی • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۱	بخشی از خطبه ۱
۲۷	بخشی از خطبه ۱۷
۳۳	بخشی از خطبه ۸۰
۳۷	بخشی از خطبه ۸۳
۳۹	بخشی از خطبه ۱۰۷
۴۷	بخشی از خطبه ۱۳۳
۵۷	بخشی از خطبه ۱۴۵
۶۱	بخشی از خطبه ۱۵۴
۶۹	بخشی از خطبه ۱۵۶
۷۳	بخشی از خطبه ۱۶۵
۷۵	بخشی از خطبه ۱۷۴
۸۷	بخشی از خطبه ۱۸۱

۹۳ ..... بخشی از خطبه ۱۸۹

۱۲۹ ..... کلمه ۲۹۷ از کلمات قصار

۱۳۱ ..... کتاب نامه

www.ketab.ir

پیش‌گفتا

آشنایی با قرآن کریم و برنامه‌های فعال، سازنده، الهی و مردمی آن در مرتبه‌های عالی اهمیت است. یکی از راه‌های مطمئن و درعین‌حال بسیار نزدیک برای شناخت قرآن شناسایی آن از رهگذر نهج‌البلاغه است. سرّ این‌که این راه، مسیری مطمئن و نزدیک است، دو جهت است:

۱. اصولاً نهج‌البلاغه کتابی است که از قرآن و سرچشمه صاف و زلال آن نشئت گرفته است و رایحه پاک و نسیم روح‌افزای آن کتاب شریف از لابه‌لای جملات زنده سخنان حضرت علی علیه السلام خطبه‌های نورانی و حکیمانه و پرطراوت آن امام عارفان به مشام مشتاقان و اهل ذوق و عرفان می‌رسد. با شنیدن آهنگ شورانگیز نهج‌البلاغه، آهنگ جذاب و پرمعنی قرآن مقدس در ذهن آدمی تداعی می‌شود. تعالیم عالی و روش‌های تربیتی نهج‌البلاغه آدمی را به یاد اصول والا و روش‌های اصیل و برجسته تربیتی قرآن کریم می‌اندازد. فنون مختلف سخن و قواعد فصاحت و بلاغت که در نهج‌البلاغه اعمال شده، نموداری از ظرافت و زیبایی

الفاظ قرآن کریم و فن فصاحت و بلاغت و قدرت سخن‌گویی آن کتاب آسمانی است.

معانی بلند و ریزه‌کاری‌های مخصوص و لطیف و درعین حال بسیار عمیق و علمی نهج‌البلاغه نمونه‌ای از معانی عالی و دقیقی است که قرآن شریف بیان می‌کند.

جذبه معنوی و کشش غیبی نهج‌البلاغه، نوعی از جذبات عمیق و آسمانی قرآن کریم است که بدون اختیار، آدمی را دل‌داده خود می‌سازد و انسان سر از پا نشناخته، به هوای آن پرواز می‌کند. دانشمندان بزرگ را محققان نام‌دار و پرچم‌داران علم و عرفان در برابر آستان رفیع نهج‌البلاغه خضوع کرده، سر تسلیم فرود می‌آورند؛ همان‌گونه که در برابر قرآن عظیم، تواضع کرده و زانو می‌زنند و به آستانش سر می‌نهند.

ارتباط با نهج‌البلاغه و آشنایی با این فرهنگ جامع و پربار اسلامی راه‌گشای درک صحیح و رسیدن به فرهنگ اصیل و آسمانی قرآن مجید است.

۲. الفاکنده این کلمات نورانی، امام بزرگ و خلیفه پیامبر، حضرت علی علیه السلام، نمونه کامل آشنایان با قرآن و نخستین قاری قرآن و نویسنده آن و جمع‌کننده اوراق پراکنده آن و حافظ آیات مقدس آن و محرم اسرار و رموز و نکات ویژه تفسیر و تأویل آن و بالاترین عامل و پای‌بند به نظامات و قوانین و احکام و سنت‌های آن و کوشاترین و سرسخت‌ترین مدافعان آن کتاب آسمانی است. آیات روح‌پرور و دل‌نواز قرآن قبل از همه به گوش علی علیه السلام رسیده و دل و جان او را نوازش داده است و پیش از

آن‌که زبان‌ها مشغول قرائت آن شود، زبان حقوق‌گوی علی علیه السلام به قرائت آیات الهی سرگرم بود. اولین کسی که بعد از نزول آیات قرآنی با آن‌ها تماس پیدا می‌کرد، و با مفاهیم بلند آن آشنا می‌شد، امیرالمؤمنین علی علیه السلام بود که در بیت وحی و در کنار امین وحی، پیامبر اکرم و تحت تربیت و کفالت او می‌زیست.

زندگی پرشور او از آغاز تا پایان با قرآن، عجین و هماهنگ بود، بنابراین او بهتر از هر کسی قرآن را می‌شناسد.

او نخستین قرآن‌شناس و بزرگ‌ترین متخصص و عارف به قرآن کریم است؛ بنابراین باید از امام علی علیه السلام برای شناسایی قرآن و در پیرامون عظمت و نقش مؤثر و جاوید آن، نظرخواهی کرد که نظر آن حضرت ملاک و حجت بوده و اظهار نظر از ناحیهٔ بسیرترین و شناساترین انسان آشنای با قرآن است و باید قرآن را در حیرهٔ سخنان همیشه‌زندهٔ علی علیه السلام و در کتاب ملکوتی نهج‌البلاغه دید.

نوشته‌ای که در دست شما خوانندگان عزیز است بر این اساس نگارش یافته است؛ یعنی سرتاسر نهج‌البلاغه را ورق زدیم و هر جا از قرآن و عناوین و معرفات آن و برنامه‌ها و تأثیر و نفوذ و بازتاب آن کتاب آسمانی، سخنی به میان آمده، مورد نظر و دقت قرار دادیم و استخراج کردیم. در هر خطبه‌ای از خطبه‌های امام و یا نامه‌ای از نامه‌های مبارک آن حضرت و با در کلمات قصار آن ولی خدا جمله یا جملاتی دربارهٔ قرآن‌شناسی بود، آن قسمت را انتخاب کرده، توضیح دادیم و نکات و مطالبی را احیاناً ضمیمه کرده‌ایم. اینک به صورت این کتاب درآمده و نام آن را به مناسبت مطلبی که دنبال می‌کنیم سیمای قرآن در نهج‌البلاغه گذاشتیم. امید می‌رود که اثری

ثمربخش و گامی خداپسندانه باشد و به عنوان خدمتی ناچیز از این جانب پذیرفته شود.

در پایان، دستان پرتوان مدیران و کارکنان مؤسسه بوستان کتاب را به گرمی می‌فشارم و از خوانندگان گرانمایه می‌خواهم بنده را در جریان دیدگاه‌هایشان قرار دهند.

شعبان المعظم ۱۴۴۰

علی کریمی جهرمی

www.ketab.ir